

розташовані по її окружності у радіальному напрямку і поділяють її просвіт на окремі комірочки. М'язовий сфінктер СПЖ складається з циркулярних пучків м'язових волокон і утворює шар товщиною 124 мкм і протяжністю 800 мкм. Зовні він оточений поздовжніми м'язовими пучками, які поширюються у низхідному напрямку зі стінки панкреатичного відділу СПЖ. М'язовий сфінктер протоки ПЗ складають окремі колові м'язові пучки. Кінцеві частини СПЖ і протоки ПЗ уділянці їх з'єднання оточені спільним м'язовим кільцем товщиною 175 мкм, що продовжується на ППА і формує її сфінктер. У 5-місячних плодів ВС ДПК знаходився на присередній стінці середньої третини низхідної частини ДПК. У всіх випадках він мав циліндричну форму, а його розміри становили $1,80 \pm 0,065$ мм у довжину та $1,74 \pm 0,26$ мм у ширину. Отвір на верхівці ВС мав різну форму від округлої діаметром 0,4 мм до шілоподібної. Останній був обмежений двома вертикальними складками слизової оболонки кишки, які охоплювали основу сосочка знизу. Отже, на початку плодового періоду внутрішньоутробного розвитку структурні перетворення великого дванадцятипалокишкового сосочка і печінково-підшлункової ампули та їх топографо-анатомічні взаємовідношення з суміжними структурами нагадують дефінітивні і продовжують своє морфогенетичне удосконалення.

Марценяк І.В., Олійник І.Ю.,* Цигикало О.В.**

ВАРІАНТИ СИНТОПІІ ПРИВУШНОЇ ПРОТОКИ ТА ЖИРОВОГО ТІЛА ЩОКИ ПЛОДІВ ЛЮДИНИ

*Кафедра анатомії людини імені М.Г.Туркевича,
Кафедра патологічної анатомії*,
Кафедра гістології, цитології та ембріології**
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Сучасна практична медицина потребує нових науково обґрунтованих морфологічних даних щодо топографоанатомічних особливостей структур лица у віковому аспекті. Зокрема, з'ясування розвитку та становлення топографії привушної протоки у пренатальному періоді онтогенезу людини має важливе значення для цілісного розуміння структурно-функціональної організації слиновидільного апарату. Термінальний відділ привушної протоки у межах щічної ділянки знаходиться в тісній синтопічній кореляції із чисельними анатомічними структурами (судинами, нервами, жировим тілом щоки, щічним м'язом тощо). Аналіз джерел літератури продемонстрував існування суперечливих та недостатньо вивчених питань, зокрема, щодо особливостей синтопії термінального відділу привушної протоки та жирового тіла щоки.

З метою з'ясування просторово-часової динаміки синтопії та будови структур щічної ділянки у плодів людини, зокрема привушної протоки та жирового тіла щоки, досліджено 34 препарати щічної ділянки плодів людини віком 4-9 місяців внутрішньоутробного розвитку, $170,0 \pm 420,0$ мм тім'яно-п'яткової довжини (ТПД) (з них: 15 – чоловічої статі та 19 – жіночої) з використанням методів звичайного і тонкого препарування під контролем бінокулярної лупи, макро- та мікроскопії, морфометрії.

Встановлено, що привушна протока виходить із тканини привушної залози на межі верхньої і середньої третин переднього її краю. Після виходу із привушної залози протока направляє косо-вгору-вперед до виличної дуги, повертає вперед і йде горизонтально по зовнішній поверхні жувального м'яза. Привушна протока розміщена у фасціальному футлярі, який утворений власною фасцією, і прилягає до фасціального футляра жувального м'яза. Її супроводжують поперечно спрямована лицева артерія (розташована трохи вище привушної протоки) і гілки лицевого нерва. Далі привушна протока по передньому краю жувального м'яза утворює майже прямокутний вигин, обернений опуклістю до переду; повертає вентромедіально, оминає жирове тіло щоки; косо проникає через щічний м'яз, йде під слизовою оболонкою і відкривається у присінку рота на слизовій оболонці щоки у вигляді вузької щілини на сосочку привушної протоки. Проекція привушної протоки на шкіру обличчя з обох боків проходить лінією від козелка вушної раковини до кута рота. При дослідженні топографії привушної протоки було виявлено, що вона у всіх випадках розмішувалася в межах проекційної лінії, дещо відхиляючись від останньої в напрямку або до кута носа, або до кута рота. Морфометричні характеристики по зазалозистій частині привушної протоки із віком змінюються: довжина її у плодів 6-го місяця внутрішньоутробного розвитку становить $9,0 \pm 26,0$ мм, діаметр просвіту $0,8 \pm 1,5$ мм, у плодів 9-го місяця $19,0 \pm 27,0$ мм та $1,8 \pm 2,5$ мм, у 7-місячних плодів – 15 ± 32 мм та $1,5 \pm 2,5$ мм відповідно.

Отже, синтопія та будова привушної протоки, жирового тіла щоки вирізняються значною анатомічною мінливістю та змінюються в динаміці розвитку плода.

Олійник І.Ю.,* Собко О.В.

ПРО СТОКС-ПОЛЯРИМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МІКРОСКОПІЧНОЇ ПОБУДОВИ ГІСТОЛОГІЧНИХ ЗРІЗІВ ФЕТАЛЬНОЇ ПАРАОРБІТАЛЬНОЇ КЛІТКОВИНИ

Кафедра патологічної анатомії
Кафедра анатомії людини імені М.Г.Туркевича,
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Реалії сьогодення вказують на необхідність і актуальність проведення морфологічних досліджень пренатального та постнатального морфогенезу з створенням детальної картини про особливості анатомії людини у пренатальному періоді розвитку (Олійник І.Ю., 2013).